

80-річчя академіка НАН України С.О. ФІРСТОВА

Доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАН України **Сергій Олексійович Фірстов** працює в Інституті проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича (ІПМ) НАН України з 1973 р. на посадах старшого наукового співробітника, завідувача відділу фізики міцності та пластичності матеріалів (з 1981), заступника директора (з 1999). Нині він є першим заступником директора з наукової роботи ІПМ НАН України.

С.О. Фірстов — відомий вчений у галузі сучасного матеріалознавства та фізики міцності. Він започаткував в Україні розвиток прямих методів досліджень дефектної будови матеріалів на атомному рівні, розробив на дислокаційному рівні структурні основи міцності тугоплавких металів, впровадив нові сплави та технології їх обробки. С.О. Фірстов створив структурні основи інженерії меж поділу багатьох матеріалів, у тому числі отримуваних методами порошкової металургії. Одержав видатні результати в розробленні гранично-зміцнених матеріалів, матеріалів з високими питомими характеристиками на базі титану та алюмінію, з'ясуванні закономірностей структуроутворення та формування незвичайних властивостей у групі принципово нових матеріалів з високою ентропією змішування. С.О. Фірстов започаткував в Україні дослідження полікомпонентних (високоентропійних) матеріалів, що є одним із сучасних трендів світового матеріалознавства. Ініціював створення цільової комплексної програми НАН України «Матеріали для медицини і медичної техніки та технології їх отримання і використання» на 2017–2021 роки і був призначений головою цієї програми.

С.О. Фірстов — автор більш як 600 наукових праць, зокрема 4 монографій, 20 винаходів та патентів. Серед його учнів 5 докторів та 22 кандидати наук.

За вагомі наукові здобутки С.О. Фірстова відзначено Державною премією України, премією Ради Міністрів СРСР, премією ім. Д.К. Чернова АН СРСР, преміями НАН України ім. Є.О. Патона та ім. В.І. Трефілова. Він член Українського товариства з механіки руйнування матеріалів, дійсний член Міжнародного інституту спікання (Белград), Петербурзької академії наук з проблем міцності; входить до складу редколегій журналів «Металлофізика та новітні технології», «Progress in Powder Metallurgy».